

Prof. univ. dr. **Anastasiu Crișu**
Facultatea de Drept a Universității din București

Drept procesual penal. Partea generală

Ediția a 9-a, revizuită și actualizată

Editura

Hamangiu

CUPRINS

TITLUL I. NOȚIUNI PRIVIND PROCESUL PENAL, DREPTUL PROCESUAL PENAL ȘI ȘTIINȚA DREPTULUI PROCESUAL PENAL	1
Capitolul I. Procesul penal	1
Capitolul al II-lea. Dreptul procesual penal, ramură distinctă de drept.	
Normele, faptele și raporturile juridice procesuale penale	12
<i>Secțiunea 1. Noțiunea, obiectul, caracterele și scopul dreptului procesual penal</i>	<i>12</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legătura dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept</i>	<i>19</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Norme, fapte și raporturi juridice procesuale penale</i>	<i>21</i>
§1. Normele de procedură penală	21
§2. Faptele juridice procesuale penale	26
§3. Raporturile juridice procesuale penale	27
Capitolul al III-lea. Știința dreptului procesual penal	31
<i>Secțiunea 1. Noțiune, obiect și structură. Scop și metode de cercetare</i>	<i>31</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legătura științei dreptului procesual penal cu alte științe</i>	<i>36</i>
 TITLUL AL II-LEA. IZVOARELE DREPTULUI PROCESUAL PENAL	 40
Capitolul I. Noțiune	40
Capitolul al II-lea. Interpretarea normelor de drept procesual penal	45
Capitolul al III-lea. Aplicarea legii procesuale penale române în spațiu și în timp	48
<i>Secțiunea 1. Aplicarea în spațiu a legii procesuale penale române</i>	<i>48</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Aplicarea în timp a legii procesuale penale române</i>	<i>53</i>
 TITLUL AL III-LEA. PRINCIPIILE APLICĂRII LEGII PROCESUALE PENALE ROMÂNE	 57
Capitolul I. Noțiuni generale	57
Capitolul al II-lea. Legalitatea procesului penal	62
Capitolul al III-lea. Separarea funcțiilor judiciare	68
Capitolul al IV-lea. Prezumția de nevinovăție	72
Capitolul al V-lea. Aflarea adevărului	78
Capitolul al VI-lea. Ne bis in idem	84
Capitolul al VII-lea. Obligatorietatea punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale	93
Capitolul al VIII-lea. Caracterul echitabil și termenul rezonabil ale procesului penal	96
Capitolul al IX-lea. Dreptul la libertate și siguranță	106

Capitolul al X-lea. Dreptul la apărare	108
Capitolul al XI-lea. Respectarea demnității umane și a vieții private	117
Capitolul al XII-lea. Limba în care se desfășoară procesul penal	122
 TITLUL AL IV-LEA. PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL	 124
Capitolul I. Noțiunea de participant	124
Capitolul al II-lea. Organele judiciare	126
<i>Secțiunea 1. Instanțele judecătorești</i>	126
<i>Secțiunea a 2-a. Ministerul Public</i>	136
<i>Secțiunea a 3-a. Statutul judecătorilor și procurorilor</i>	147
<i>Secțiunea a 4-a. Organele de cercetare penală</i>	148
Capitolul al III-lea. Părțile în procesul penal și subiecții procesuali principali	152
<i>Secțiunea 1. Subiecții procesuali principali</i>	153
§1. Suspectul	153
§2. Persoana vătămată	157
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile în procesul penal</i>	161
§1. Inculpatul	161
§2. Partea civilă	164
§3. Partea responsabilă civilmente	170
§4. Succesorii, reprezentanții și substituiții procesuali	179
Capitolul al IV-lea. Avocatul în procesul penal. Asistența juridică și reprezentarea	184
<i>Secțiunea 1. Avocatul în procesul penal</i>	184
§1. Considerații generale privind profesia de avocat	184
§2. Drepturile și obligațiile avocatului în procesul penal	190
<i>Secțiunea a 2-a. Asistența juridică</i>	194
<i>Secțiunea a 3-a. Reprezentarea</i>	199
 TITLUL AL V-LEA. ACȚIUNILE ÎN PROCESUL PENAL	 200
Capitolul I. Acțiunea în justiție	200
Capitolul al II-lea. Acțiunea penală	204
<i>Secțiunea 1. Definiție, obiect și subiecți. Trăsăturile acțiunii penale</i>	204
<i>Secțiunea a 2-a. Desfășurarea acțiunii penale</i>	209
§1. Punerea în mișcare a acțiunii penale	210
§2. Exercițarea acțiunii penale	214
§3. Stingerea acțiunii penale	215
<i>Secțiunea a 3-a. Cazurile care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau care sting acțiunea penală</i>	217
<i>Secțiunea a 4-a. Continuarea procesului penal la cererea suspectului sau inculpatului</i>	228

Capitolul al III-lea. Acțiunea civilă	232
<i>Secțiunea 1. Condițiile de exercitare a acțiunii civile în procesul penal</i>	233
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele acțiunii civile</i>	237
§1. Obiectul acțiunii civile	237
§2. Subiecții acțiunii civile	245
<i>Secțiunea a 3-a. Punerea în mișcare și exercitarea acțiunii civile</i>	247
<i>Secțiunea a 4-a. Raportul dintre acțiunea penală și acțiunea civilă</i>	254
 TITLUL AL VI-LEA. COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ	262
Capitolul I. Noțiunea de competență și formele ei procesuale penale	262
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și importanța competenței în materie penală</i>	262
<i>Secțiunea a 2-a. Formele competenței în materie penală</i>	263
§1. Formele fundamentale ale competenței	264
§2. Formele subsidiare ale competenței	272
Capitolul al II-lea. Competența funcțională, materială și personală a instanțelor judecătorești	276
Capitolul al III-lea. Probleme legate de competența în materie penală	284
<i>Secțiunea 1. Prorogarea de competență</i>	284
<i>Secțiunea a 2-a. Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea</i>	292
§1. Incompatibilitatea	295
§2. Abținerea și recuzarea	305
§3. Sancționarea incompatibilităților	310
<i>Secțiunea a 3-a. Declinarea de competență, conflictele de competență și excepțiile de necompetență</i>	311
§1. Declinarea de competență	311
§2. Conflictele de competență	313
§3. Verificarea competenței. Excepțiile de necompetență	316
<i>Secțiunea a 4-a. Strămutarea cauzelor penale</i>	318
 TITLUL AL VII-LEA. PROBELE, MIJLOACELE DE PROBĂ ȘI PROCEDEELE PROBATORII	325
Capitolul I. Considerații generale	325
Capitolul al II-lea. Importanța și istoricul instituției probelor în procesul penal	327
Capitolul al III-lea. Probele	330
Capitolul al IV-lea. Probațiunea în procesul penal	333
<i>Secțiunea 1. Obiectul probațiunii</i>	333
<i>Secțiunea a 2-a. Admisibilitatea probelor. Pertinența, concludența și utilitatea probelor</i>	337
<i>Secțiunea a 3-a. Sarcina probațiunii</i>	339
<i>Secțiunea a 4-a. Administrarea probelor</i>	343

<i>Secțiunea a 5-a. Aprecierea probelor</i>	345
Capitolul al V-lea. Mijloacele de probă și procedeele probatorii	353
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	353
<i>Secțiunea a 2-a. Audierea persoanelor</i>	355
§1. Declarațiile părților și ale subiecților procesuali principali, ca mijloace de probă	355
1.1. Declarațiile suspectului sau ale inculpatului	355
1.2. Declarația persoanei vătămate	367
1.3. Declarațiile părții civile și ale părții responsabile civilmente	372
§2. Declarațiile martorilor, ca mijloace de probă	372
§3. Modalități speciale de obținere a declarațiilor în procesul penal	390
3.1. Audierea prin interpret	390
3.2. Confruntarea	391
<i>Secțiunea a 3-a. Identificarea persoanelor și a obiectelor</i>	391
<i>Secțiunea a 4-a. Metode speciale de supraveghere sau cercetare</i>	393
§1. Considerații generale	393
§2. Supravegherea tehnică	399
§3. Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane	418
§4. Reținerea, predarea și percheziționarea trimiterilor poștale	421
§5. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor	424
§6. Participarea autorizată la anumite activități	427
§7. Livrarea supravegheată	429
§8. Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului	431
§9. Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane	434
<i>Secțiunea a 5-a. Conservarea datelor informatice</i>	435
<i>Secțiunea a 6-a. Înscrierile, ca mijloace de probă</i>	437
<i>Secțiunea a 7-a. Mijloacele materiale de probă</i>	440
<i>Secțiunea a 8-a. Procedee privind descoperirea și ridicarea înscrisurilor, a mijloacelor materiale de probă și a fotografiilor</i>	442
§1. Ridicarea de obiecte și înscrisuri	442
§2. Percheziția	444
2.1. Percheziția domiciliară	444
2.2. Percheziția corporală	456
2.3. Percheziția unui vehicul	459
2.4. Percheziția informatică	459
<i>Secțiunea a 9-a. Cercetarea la fața locului</i>	461
<i>Secțiunea a 10-a. Reconstituirea</i>	463

<i>Secțiunea a 11-a. Constatările și expertizele</i>	464
§1. Constatările	464
§2. Expertizele	467
<i>Secțiunea a 12-a. Fotografierea și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane</i>	489
<i>Secțiunea a 13-a. Comisia rogatorie și delegarea</i>	490
<i>Secțiunea a 14-a. Martorii asistenți</i>	491
TITLUL AL VIII-LEA. MĂSURILE PROCESUALE	493
Capitolul I. Noțiune. Clasificare	493
Capitolul al II-lea. Măsurile preventive	498
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Natura juridică a măsurilor preventive</i>	498
<i>Secțiunea a 2-a. Dispoziții generale privind măsurile preventive</i>	500
§1. Luarea măsurilor preventive	500
§2. Încetarea de drept, revocarea și înlocuirea măsurilor preventive	512
§3. Căile de atac împotriva actelor procesuale prin care se dispune asupra măsurilor preventive	526
§4. Verificarea măsurilor preventive	535
<i>Secțiunea a 3-a. Măsurile preventive privite în special</i>	539
§1. Reținerea	539
§2. Controlul judiciar	543
§3. Controlul judiciar pe cauțiune	552
§4. Arestul la domiciliu	557
§5. Arestarea preventivă	570
§6. Tratamentul medical sub pază permanentă	591
§7. Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicabile minorilor	592
Capitolul al III-lea. Măsurile de siguranță cu caracter medical	595
<i>Secțiunea 1. Obligarea provizorie la tratament medical</i>	595
<i>Secțiunea a 2-a. Internarea medicală provizorie</i>	598
Capitolul al IV-lea. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	604
<i>Secțiunea 1. Măsurile asigurătorii</i>	604
§1. Considerații generale	604
§2. Procedura luării măsurilor asigurătorii privite în special	620
§3. Valorificarea bunurilor sechestrate	622
<i>Secțiunea a 2-a. Restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii</i>	626

TITLUL AL IX-LEA. ACTELE PROCESUALE ȘI ACTELE PROCEDURALE**COMUNE _____ 628****Capitolul I. Actele procesuale și actele procedurale _____ 628***Secțiunea 1. Noțiunea de act procesual și de act procedural _____ 628**Secțiunea a 2-a. Actele procesuale și actele procedurale comune _____ 630*

§1. Citația _____ 631

§2. Comunicarea altor acte procedurale _____ 639

§3. Mandatul de aducere _____ 639

§4. Accesul la bazele electronice de date _____ 642

Secțiunea a 3-a. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite _____ 643

§1. Modificarea actelor procedurale _____ 643

§2. Îndreptarea erorilor materiale _____ 643

§3. Înlăturarea omisiunilor vădite _____ 644

Capitolul al II-lea. Instituțiile legate de actele procesuale și actele procedurale _____ 645*Secțiunea 1. Termenele în procesul penal _____ 645*

§1. Noțiuni introductive _____ 645

§2. Clasificarea termenelor _____ 646

§3. Modul de calcul al termenelor _____ 650

§4. Acte considerate ca făcute în termen _____ 653

§5. Sancțiunea nerespectării termenului _____ 653

Secțiunea a 2-a. Sancțiunile procesuale penale _____ 655

§1. Noțiunea de sancțiune procesuală penală _____ 655

§2. Inexistența _____ 656

§3. Decăderea _____ 657

§4. Inadmisibilitatea _____ 658

§5. Nulitățile _____ 660

§6. Excluderea _____ 672

Capitolul al III-lea. Cheltuielile judiciare și amenda judiciară _____ 680*Secțiunea 1. Cheltuielile judiciare _____ 680*

§1. Considerații generale _____ 680

§2. Plata cheltuielilor judiciare avansate de stat _____ 681

§3. Plata cheltuielilor judiciare făcute de părți _____ 684

*Secțiunea a 2-a. Amenda judiciară _____ 685***BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ _____ 689****INDEX _____ 697**